

IZHAJA VSAK DAN

Šteti ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj.
Prijateljske številke se prodajajo po 3 nvč. (6 stot.) v mnogih
kavarnah v Trstu in okolici. Gorici, Kranju, St. Petru,
Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdov-
ščini, Dornbergu itd. Zastarele številke po 5 nvč. (10 stot.)
GLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širini 1
milime. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm.
samrtnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po
20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka
medialna vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, naj-
manj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave
„Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.
Plačljivo in tožljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč“

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; za na-
ročbe brez dopolnane naročnine, se uprava ne ostra.
Naročnine za nedeljske izdatke „EDINOSTI“ stane: za
celo leto Kron 4-20, za pol leta Kron 2-40.
Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravo-
vna pisma se ne sprejemajo in ne vračajo.
Naročnino, oglašje in reklamacije pošiljati na upravo lista.
UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 20 (Narodni dom).
Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Lestvica
komercij lista „Edinost“. — Nastanila Tiskarna „Edinost“,
vpisana zadruga s omejenim poročstvom v Trstu, ulica
Giorgio Galatti št. 20.
Poštno-krajevni račun št. 41-652. TELEFON št. 11-97.

BRZOJAVNE VESTI.

Politični položaj na Ogrskem.

BUDIMPEŠTA 25. (Izv.) Eksekutivni odbor opozicijskih strank je sklican na 3. septembra k seji, da sklene, kako stališče naj zavzema opozicija v bodočem zasiedanju državnega zbora. Dne 1. septembra se vrši mnogo opozicijskih volilnih shodov.

Čuvaj na letovišču.

GMUNDEN 25. (Izv.) Kraljevi komisar pl. Čuvaj, ki se nahaja za 14 dni v Gmundenu, in sicer inkognito pod imenom Fran pl. Herzog, se poda v začetku prihodnjega tedna v Ist, kjer ga sprejme cesar v avdienci. Na povratku v Zagreb bo Čuvaj konferiral z zunanjim ministrom grofom Berchtoldom.

Povše poljedelski minister.

ZADER, 15. (Izv.) „Hrvatska riev“ javlja, da je izvedela iz zanesljivega vira, da bo imenovan Povše (poslanec S. L. S.) poljedelskim ministrom mesto umrlega dra. Bräfa.

25-letnica društva „Komensky“ na Dunaju.

DUNAJ 25. (Izv.) Krajna skupina dunajkega češkega šolakega društva „Komensky“ je praznovala danes 25-letnico svojega obstanka. Tukajšnja nemško-radikalna „Ostdeutsche Rundschau“ je priobčila v današnji izdaji poziv, naj vsi radikalni dunajski Nemci preprečijo to slavnost. Odseka „Deutschradikale Vereinigung“ v XIV. in XV. okraju sta sklicala številne protestne shode v hotelu „Fuchs“, na katerem je mnogo nemško radikalnih drž. poslancev, mestnih svetovalcev in okrajnih zastopnikov na Dunaju v ostrih besedah napadalo češko slavnost.

Slavnostni prostor v Klementinengasse v XV. okraju je bil obkrojen z močnim policijskim kordonom, da ne bi prišlo do spopadov med Čehi in Nemci. Celo popolne prišlo med nemškimi radikali in policijo na ulicah do spopadov, kjer je bilo tudi mnogo oseb aretiranih. Še dolgo po protestnem shodu v hotelu „Fuchs“ so se nahajali nemški radikali na vrtu hotela „Fuchs“. Na večer pričakujejo demonstracijo, zato je policijsko ravnanje podvojilo vse policijske kordone.

Napetost med Črnogorci in Turčiji.

DUNAJ 25. (Izv.) „Neue Freie Presse“ objavlja nastopno brzojavko črnogorskega ministra zunanjih zadev Gregorića:

Cetinje 24. Mr radi spopadov na črnogorsko-turški meji nikakor ne bo kaljen. Toda vse je pričakovati, ako Turki vstrajajo pri tem, da okupirajo črnogorsko ozemlje. Gregorović.

Klanje Kristijanov v Turčiji.

DUNAJ, 25. (Izv.) „Reichspost“ javlja iz Skadra ad 21. tek. mes.: Predvčerajšnjem zvečer so imeli mohamedanci tajni shod, katerega se je udeležil tudi generalni guverner. Sklenili so razdeliti med mohamedance puške mauserjevega sistema. Včeraj so se posvetovali tukajšnji konzuli ter so sklenili, odločno protestirati proti nameravani razdelitvi pušk med mohamedanske prebivalce. Francoski in črnogorski konzul sta pozvala rojake, naj prenočujejo v konzulatih ali pa poslopija francoske stavbene družbe, kateri jim nudijo dovolj varnosti. Mnogo krščanskih družin je bežalo iz Skadra... V vseh možeh pridigajo javno, da so kristijani v Skadru vodje albanskih vstašev ter da hočejo uničiti izlam. V zadnjem času skoraj ne preteče noč, ne da bi bil ubit kak kristijan.

Suspenzija ustave v Bosni?

BUDIMPEŠTA 25. (Izv.) „Budapester Tagblatt“ javlja iz Sarajeva, da so tam razširjene vesti, da je pričakovati v najkrajšem času suspenzijo ustave v Bosni. To se ne zgodi radi diferenc med bosanskimi strankami in skupnim finančnim ministrom vitezom Bilinskim, temveč radi dogodkov na Balkanu.

(Na Dunaju ne verujejo preveč v verodostojnost te vesti. Op. ur.)

Upor na portugalski ladiji.

LIZBONA 25. (Izv.) Monarhistični jetniki, katere je peljal parnik „Melange“ v deportacijo v Afriko, so se uprli in zvezali posadko ladije. Parnik je potem srečal portugalsko oklopno križarko „Bliva“, kateri se je zdel parnik sumljiv. Radi tega je odposlala tri čolne k ladiji, da jo preišče. Posadka teh čolnov je spoznala položaj, premagala upornike, jih zopet zvezala in dobro zaprla ter potem spremlja parnik v Afriko.

Splošna stavka v Belgiji.

BRUSELJ 25. (Izv.) Predpriprave za splošno delavsko stavko v celi Belgiji, ki se ima vršiti v jeseni, so v polnem teku. Delavci trumoma dvigajo svoje prihranke iz hranilnic in jih izročajo svojim strankinim organizacijam. Socijalno-demokratski delavci bodo poslali v času stavke 40.000 otrok k delavskim družinam na Franco-sko. Stroški stavke bodo znašali približno 50 milijonov frankov. Ta znesek nabirajo delavci že sedaj.

Petres.

PŘIBRAM 25. (Izv.) V noči od 23. do 24. t. m. so čutili tu močan potresni sunek. Prebivalci so prestrašeni tekli na cesto in prenočili na planem,

Pogrebne svečanosti japonskega cesarja.

LONDON, 25. (Izv.) „Daily Mail“ javlja iz Tokija: Pogreb umrlega japonskega cesarja Matsuhita se vrši 10. septembra. Po starem dvornem ceremonijalu bodo položili truplo na dvokolnico iz cipresinega lesa, v katerega so vpreženi štirje črni voli. Na tem vozu bodo peljali umrlega cesarja do provizoričnega groba. Pogrebu mora prisostvovati tudi novi cesar.

LONDON 25. (Izv.) Novi japonski cesar je odredil, da se sme udeležiti pogreba umrlega cesarja tudi cesarica vdova, kar je bilo dosedaj strogo zabranjeno. Po novi odredbi se smejo tudi žene ministrov udeleževati dvornih slavnostij. Dosedaj niso smele ženske na Japonskem nikoli javno nastopiti.

Nemški cesar bolan. Vožnja v Švico odložena.

BEROLIN 25. (Izv.) Cesar Viljem je obolel v Wilhelmshöhe na močnem prehlajenju. Trpi tudi na močnem revmatizmu.

BEROLIN 25. (Izv.) Cesar Viljem se je precej prehladil ter radi tega ne more nastopiti vožnje v Švico. Zatrjuje se, da ni bolezen vzrok preklica vožnje, ampak dejstvo, da se brani švicarski zvezni predsednik udeležiti se sprejema nemškega cesarja. Tudi vsi drugi socijalistični vodje so proti prihodu nemškega cesarja v svobodno Švico.

Med tem se nadaljujejo v Berolinu priprave za vožnjo v Švico. Kriminalni uradnik Lachmann, ki je skrbel za varnost nemškega cesarja na njegovem potovanju v Italijo, je pooblaščen skrbeti za varnostne odredbe vožnje v Švico.

40 ranjencev.

BELGRAD, 25. (Izv.) Listi objavljajo poluradno vest, da so Albanci predvčerajšnjim uprizorili med Srbi v Sienici in Bielompolju pravo klanje.

Tudi Kajmakam Popović je baje ubit. Mnogo srbskih družin je bežalo iz Sienice in Bielopolja na srbsko mejo. Ljudstvo zahteva od srbske vlade, naj se zavzame, za to, da se prepreči nadaljno klanje nedolžnih Srbov v Sienici in Bielopolju. Jutri se vrši v Belemgradu velik ljudski protestni shod.

Naš politični in gospodarski položaj v Istri.

(Govor deželne poslanca Josipa Valentčiča na javnem shodu na Manžanu).

A pametnejši Slovani po vsej Istri so že poprej začeli odpirati oči. Videli so, da Italijani skrbijo samo zase na škodo ubogih davkoplačevalcev, videli so, da si Italijani

privoščajo mastne pečenke, a da mečejo Slovanom le suhe skorjice kruha, da so ob času volitev obljubovali Slovanom ceste, šole, vodnjake, mostove, po volitvah pa ni bilo o tem ne duha in ne sluha. Narod naš je popolnoma spregledal. Slušal je svoje rojake in šel v boj za svoje pravice. Izvoljeni so bili naši poslanci, ki so na Dunaju povzdignili svoj glas in dokazali, da živi v Istri večina ljudstva, ki je od manjšine teptana, in kateri se gode najhujše krivice. Prišlo je po dolgem boju l. 1908, in v deželni zbor istrski je bilo voljenih 18 slovenskih poslancev. S tem dnem je prenehalo absolutno gospodstvo italijanstva — kajti deželni zbor ne more ničesar več storiti brez slovenskih poslancev in deželni odbor v Poreču tudi ničesar ukreniti brez naših dveh odbornikov.

Rekel sem, da Italijani nočejo priti v deželni zbor, če se poprej ne zamčijo, da se občine ne razdele po narodnosti, oziroma po njihovi volji. V slučaju, da bi se obe stranki zedinili v vprašanju delitve občin, bi se deželni zbor odprl v delovanje. Toda predno bi v zbornici razdelili občine, bi hoteli mi Slovani imeti zamčeno jezikovno enakopravnost v deželnem zboru, v deželnem odboru, v raznih deželnozbornih odsekih in oblastnjah. Enakopravnost je menda ljuba Bogu in ljudem — le Italijanom ne! Dalje bi mi hoteli imeti zamčeno, da se stavi na dnevni red deželni proračun. Saj veste, da brez proračuna ni možno napraviti niti enega vodnjaka, niti najmanjše ceste. Ako ni proračuna na dnevnem redu, je delovanje deželne zbornice brezpomembno, ker mi ne bi mogli brez tega doseči za naš narod skoraj ničesar. Bili bi pač sami stroški za deželo, ker bi poslanci potegovali svoje dijete — tako pa preprečimo vsaj te stroške v korist deželi, oziroma v korist davkoplačevalcev.

Jezikovna enakopravnost seveda Italijanom hudo smrdi v moralnem pogledu, od katerega je odvisen tudi materialni položaj — ne bi mogli več varati svojih ljubih sosedov, da je Istra italijanska! Ravno tako jim smrdi deželni proračun po novem zakonu v materialnem pogledu, ker se zavedajo, da bi morali mi marsikaj črtati iz njega njim v škodo in marsikaj zapisati našemu narodu v korist. Kje je pravica, da imajo oni še preveč ljudskih, srednjih in obrtnih šol, a mi niti ne dovolj ljudskih? Kje so pa še druge naše potrebne šole? Jeli to pravica, da vzdržuje dežela laško realno gimnazijo v Pazinu z našimi žulji, da vzdržuje dežela dekliški licej v Puli za same italijanske deklice — zopet z našimi žulji — da

PODLISTEK

Osvit.

Slike iz tridesetih let.

Splisel Ksaver Šander Gjalaki. — Prevel A. E.

Med večino nizkih, lesenih hišic v Pivarski ulici, kjer je pred vsako stala klopa za večernje pogovore, se je s svojo vnanostjo odlikovala enonadstropna hiša odvetnika in asessorja več slavnih varme-gij, Matija Kotromanića, Ivanovega očeta.

Iz glavnega vhoda so vodile postranske stopnjice v Ivanovo sobo. Ivan je uporabil ta dohod, ker ni želel, da bi ga videl oče, kedaj je prišel domov. Dasi je bil že svoj in ni bil odvisen od očeta, vendar je oče imel še ves svoj ugled očtovske oblasti napram sinu in ni delal razlike med njim in mlajšimi otroci in je zahteval od vseh in si znal zagotoviti popolno pokornost. Otroci pa so ga vendar strastno ljubili, ker je njegova pravična strogost in velika roditeljska ljubezen ter lepa vzgoja morala vzgojiti v otrocih to ljubezen. Ivan sam je še vedno v očetu gledal prvo in najvišjo avtoriteto. In tudi

sedaj, ko je prednočnim prišel iz tujine domov in mu pripovedoval o svojem obče-vanju z znanstveniki v Pešti, Pragi in na Dunaju in mu poveril njihove misli in svoja čustva, — je bil popolnoma utrjen v svojem prepričanju šele tedaj, ko je oče na svoj resni, gotovo strogi način odobril misli onih velikanov. Toda, kolikor se je stari tudi silil k suhoparnim besedam, je vendar izdajal z vsakim glasom in dihom, kako mu plamt njegova zrela duša valed vesti, ki jih je slišal, in kako se klanja novim mislim. V svoji mladosti je bil namreč med onimi redkimi ljudmi — belimi vranami, ki so se znali na Hrvatskem navdušiti za francoski prevrat in so Hrvate opozarjali s pesmijo in ob vsaki drugi priliki, da ne delajo prav, ko pošiljajo svoje čete proti Francozom. V začetku stoletja je živel na rodbinskem posestvu poleg Karlovca in je postal takopo schönbrunnskem miru podanik Napoleonovega cesarstva in državljani ilirskega kraljestva. Dasi ga je bolelo, da je tako njegova domovina razcepljena na dvoje in njegov dom odtrgan od matice kraljevine, ga je vendar tolažilo to, da je bila pripojena zibelka domovine — slavna Dalmacija — a

umirilo ga je tembolj, ko je videl, kake dobrotvorne uredbe uvajena nova vlada. Zato se je leta 1811 z veseljem priključil veliki deputaciji ilirskega kraljestva, ki je šla v Pariz, da se pokloni cesarju, in se ni dal uplašiti po avstrijskih groznjah, da ne bi bil z deputacijo zaprosil mogočnega vladarja, da bi se stari ilirski narod obnovil po vseh krajih, kjer bivajo Hrvati. In zopet kot tak je bil leta 1814. na zborovanju v Karlovcu med najhujšimi nasprotniki poziva avstrijske vlade, da prekosaški stanovi prisežejo zvestobo avstrijskim zakonom. Dosegel je mnogo s svojo ostro dialektiko in umnim razlaganjem in so bili od nad tristo navzočih samo trije za to prisego. In ko se je avstrijska vlada obotavljala in protivila, da vrne prekosaško Hrvatsko matici kraljevine, je prodal svoje posestvo in se preselil v Zagreb, ea živi tu kot odvetnik.

Sin Ivan je izvedel za vse to le iz materinega pripovedovanja in oče mu je pripovedoval o tem prvokrat šele pred-sinočnjim.

Vsekakor pa je v skrbi za Ivanovo vzgojo delal nato, da sin spozna iste misli in jim sledi. Vedel je, da ga šola ne pouči

o prošlosti naroda, da ne zaneti v dečku ljubezni k svojemu narodu niti zvestobe do rodne besede in dedovskih običajev. Zato se je trudil ob vsaki priliki, da sam nadomesti to, in je sinu pripovedoval iz zgodovine kraljevine hrvatske nekako tako, kakor je leta 1814. govoril v Karlovcu ter se trudil in tudi dosegel, da se pripomni v adresi stanov kralju, kako je kraljevina Hrvatska od nekaj slavnosti in da se njeni sinovi nikdar dobrovoljno ne odreko svojih pravic, svojega jezika in svojih običajev.

moramo do zaključka, da brez deželnega proračuna in brez zjamčene jezikovne in splošne enakopravnosti ni priti v zbornico, ker drugače bi ostajalo vse pri starem.

Tak je torej sedanjí politični položaj v Istri. Ker pa smo že več let brez deželnega proračuna v zbornici, je tudi gospodarski položaj pod vsako kritiko. Narodu našemu manjka vsega, kar bi ga privedlo do boljšega blagostanja. Prepričan sem, da bi se šteli prebivalci Istre v malo letih med srečnejše v Avstriji, če bi naš deželni zbor imel na dnevnem redu deželni proračun — in to že samo z onimi napravami, ki jih imam jaz zabeležene. Svoje naprave, oziroma načrte in vse gradivo sem opisal že meseca februarja in marca l. 1911 v treh številkah „Edinosti“ pod naslovom „Tužna Istra“.

Tu se govori o deželni zavarovalnici proti elementarnim nezgodam — t. j. pr. toči, suši, nalivom — o deželni zavarovalnici proti požaru, o pogodbenju onih zemljišč, ki niso podvržena davku, o nasadu z lovorjem manj vrednih pašnikov in planin, o strokovnjakih, ki bi naučili narod pripravljati suhe smokve in sploh o konzerviranju sadja, o delitvi plemenitih sadnih dreves med posestnike, o eksportiravzdržuje samo italijansko deželno kmetijsko šolo v Poreču z našimi žulji? Priti nju zgodnjih pridelkov, o ustanovitvi združnih kleti in subvencijah istim, o brezobrestnih posojilih za nasade novih vinogradov, o pomnožitvi potovalnih učiteljev kmetijstva, o tvornicah za opeke, lončene posode, apno, cement, o pletenju jerbosov, košev, o kamnoseških izdelkih, o napravi cest in vodnjakov, o ljudskih in obrtnih šolah, o šolskih taksah in šolskih zgradbah.

Koliko drugega gradiva pa imajo pripravljenega drugi moji tovariši, slovanski poslanci, ki tako dobro poznajo potrebe našega ljudstva!

Gojimo še eno upanje. Če se doseže letos — česar je, sodeč po časopisih, pričakovati — češko-nemški sporazum, potem mora priti slavna vlada in poreči Istri: „Pojdi in stori tudi ti tako!“ In tedaj bodo vsi deželni zbori vsled višje moči morali delovati v prid ljudstva, ki umira — joče vpije na pomoč.

Če se izjalovi pa še to zadnje upanje, potem ni druge pomoči, kakor da se narod sam organizira in skuša s primernimi napravami izboljšati svoj položaj, v čemer ga bodo njegovi poslanci gotovo krepko podpirali.

Nekateri rodoljubi so že ustanovili na Volovskem „Narodno zajednico“ (t. j. narodno zvezo), ki obeta postati potom njenih podružnic širom slovanske Istre prava narodna organizacija. Tudi v naši okolici so se našli rodoljubi, ki niso prezrli mojega klicanja na pomoč v ravnokar omenjenem članku in sestavljajo načrte in pravila za potrebno kmečko organizacijo, ki bo z ozirom na naš sedanjí kritični politični in gospodarski položaj dobro došla trpečemu ljudstvu — vsaj dotlej, dokler ne bo možno v deželnem zboru

zatajeval svojih čustev. Predsinočnim pa mu je bil dolžan zahvalo, da mu je prinesel tako dobre glasove iz mlajšega sveta.

Ivan se je najprej omil in preoblekel v svoji sobi, potem pa je šel k očetu. Mlada, čila njegova narava je bila tačas osvežena z novo nado. Na rdečem licu ni bilo najmanjše sledi, da ni spal vso noč.

Očeta je našel v njegovi pisarni že oblečenega in pripravljenega za pot. Inoš je zavezoval jermenje potne torbe, da jo odnese iz sobe, in je še zadnjikrat pogledoval po sobi, ali ni pozabil kaj. — Gospod-pa je brskal med pismi in iskal nekaj ali pripravljaj za pisarja. Star je bil nekaj nad petdeset let; oblečen je bil v preprosto temnosivo obleko nemodnega kroja. Plemenita ozka, podolgasta glava je bila pokrita z gostimi, osiveli lasmi, prezanimi v kratko frizuro napoleonskega časa. Krepko, zdravo lice energičnih potez in ozkih lic je bilo podobno sinovemu obrazu. Le leta so dajale več izrazitosti črtam, pa tudi čelo je bilo višje. Drugače pa — isti fino zaviti nos starega plemena, iste energične poteze okoli lepih ustnic, ki so jih pokrivala kratke brke. Oči so bile temne in velike, kakor pri sinu.

(Pride še.)

priti na dan z večjimi in izdatnejšimi napravami.

Zaključujem z istimi besedami, kakor v svojem omenjenem članku: „Na noge, rojaki! Pomagajte svojemu narodu vsi in vsak po svoji moči in dolžnosti, da ne pridemo prepozno!“

Nato se je oglasil jurist g. R. Mahnič in je predlagal nastopno resolucijo:

„Ogromna množica slovenskih volilcev in davkoplačevalcev, zbrana dne 18. avgusta 1912 na javnem shodu na Manžanu poleg Kopra vabi in pozivlja svoje državne in deželne poslance, da skličejo v najkrajšem času kje v sredini Kopršine javen shod v svrhu pojasnitve namena „Narodne zajednice“ na Volovskem in v svrhu ustanovitve „narodne“ ali „kmečke organizacije“ za koprski slovenski sodni okraj v smislu predpriprav obstoječega pripravljalnega odbora.“

Resolucija je bila seveda sprejeta soglasno in z odobravanjem.

Koroški Slovenci v deželnem in državnem zboru.

(Dopis.)

Ena izmed najznamenitejših pridobitev za evropske narode je v minolem stoletju ustava. Pod ustavo razumevamo vrsto skupino zakonov, ki določajo, na kakšen način se delajo zakoni za državo ali deželo. Evropska ljudstva so se borila vse prejšnje stoletje za ureditev in za izboljšanje ustavnih zakonov; zgodovina vsega devetnajstega stoletja obstoji po velikem delu iz bojov za ustavo in nam kaže, da so bili evropski narodi zmagoviti in so si povsod preustrojili državni red. Prej so imeli samo kralji in cesarji pravico dajati zakone; imeli so vso oblast v rokah, vladali so, kakor se jim je poljubilo. Sčasoma pa so meščani in kmetje postali bolj bogati in so se začeli polagoma izobraževati in so kmalo izprevideli, da so ravno oni tisti, ki držijo državo po koncu, ker jej morajo plačevati davke, jej dajati denar, brez katerega bi država sploh ne mogla obstajati, morajo dajati državi vojake, ki jo branijo — in še veliko drugega morajo vršiti za državo. Zato pa so zahtevali za-se tudi pravico, da smejo sodelovati pri sklepanju zakonov, da smejo nadzorovati, kako se gospodari z državnim denarjem, s tistim denarjem, ki ga morajo ravno oni dajati državi. In še druge pravice so zahtevali.

Te pravice so se ljudstvom polagoma podeljevale in zakoni, ki vsebujejo te pravice, tvorijo ustavo države. V Avstriji so po dolgih homatijah in zaprekah leta 1867. končno uredili ustavo. Ustvarili dve državi: Avstrijo in Ogrsko. Vsaka je dobila svojo je dobila svojo ustavo obe pa se zvezali skupaj v eno monarhijo: v Avstro-Ogrsko. Obe imata skupnega vladarja, skupne vojake, kupnega vnanjega in finančnega ministra. Toliko sta zvezani. Ostale stvari pa imata vsaka po sebeh. Avstrija ima svojo zakonodajno zbornico in Ogrska ima svojo. Avstrija obstoji iz sedemnajstih dežel, ki imajo za skupne stvari svojo zakonodajno zbornico na Dunaju, za svoje posebne stvari pa ima še vsaka dežela svojo zakonodajno zbornico. Ker ima sedaj, kakor smo že omenili, ljudstvo pravico sklepati zakone. Ker pa vse ljudstvo ne more vršiti tega — voli ljudstvo poslance, ki je zastopajo.

Na Koroškem imamo tudi tako zbornico, v katero voli koroško ljudstvo poslance, ki sklepajo zakone veljavne potem za vse Koroško.

Koroško ljudstvo voli v svoji deželni zbor 42 poslancev in k tem prihaja še krški škof ki je kakor tak že sam ob sebi poslanec, ne da bi bil izvoljen. Od vseh teh poslancev je 41 Nemcev in samo 2 sta Slovenci. Slovencev je pa na Koroškem gotovo še 100.000, a Nemcev vseh skupaj okoli 280.000. Če primerjamo to, se nam bo takoj čudno zdelo. 280.000 Nemcev ima 41 poslancev, 100.000 Slovencev pa samo 2!!! Na 6830 Nemcev, prihaja en poslanec, a pri Slovencih šele na 50.000 Slovencev eden!! 6830 Nemcev ima ravno toliko pravic, kakor 50.000 Slovencev! Kako to? Saj samo menda vsi enaki ljudje, ki imamo vsi enake pravice in enake dolžnosti. Na Koroškem pa stanujemo Nemci in Slovenci kakor sosedje skupaj v eni deželi. Avstrijska vlada, ki je nemško-nacionalna in pa Nemci stremijo za tem, da bi ponemčili vso deželo. Zato skušajo na vse možne načine, da bi

Nova slovenska trgovina

izgotovljenih oblek

domačega in inozemskega blaga za moške obleke

MARTIN SKAPIN, TRST, ulica Arcata št. 19

Moške obleke od K 14 dalje, deške obleke od K 11 dalje, plat. obleke, vestalje, srajce, malje, sp. hlače itd. Specijaliteta hlače za delavce domačega izdelka. Napravljajo se obleke po meri vsakovrstnega kroja. Cene absolutno konkurenčne.

Poštni paket 3 kg netto

Malinovega : sirupa

pristnega, naravnega pošilja franko po vsej monarhiji

G. PICCOLI

lekarnar v Ljubljani

proti povzetju K 5'60.

Pošilja se tudi v sodčkih in steriliziranih steklenicah.

Moja stara

iskušnja je in ostane, da je za odpravo poletnih mehurčkov kakor tudi v svrhu dosega in ohranitve nežne, mehke kože in bele polti najboljša svetovna znana milo iz lilijvega mleka Steckenpferd, znamke „Steckenpferd“, Bergmann & Co., Dešin (Tetschen) na Labi. Konad po 80 vin se dobiva v lekarnah, mirodilnicah, parfumerijah in drugih trgovinah. Ravno tako se je udelela Bergmannova lilijna krema „Manera“ za ohranitev nežnih belih damskih rok; v tubah po 70 vin. se dobiva povsod.

ZALOGA TOVARNIŠKEGA POHIŠTVA

R. BLAHA - TRST

ULICA CASERMA ŠT. 4.

TELEFON 16-31.

PREJ „MIZARSKA ZADRUGA V SOLEKANU“ POPOLNE UREDBE ZA HOTELE, PENZIJE, GOSTILNE IN KAVARNE.

POHIŠTVO PO VSAKOVRSNIH CENAH.

SPECIJALITETA: DIVANO POSTELJA („SPAVAJ PATENT“) OD GLASOVITE - TVORNICE JACKEL Z DUNAJA.

Kron 6200!!

AUTOMOBILI FORD 1911

Največja tovarna sveta. Izdelovanje letno 40.000 voz edinega tipa CHASSIS 20 HP šest raznih tipov kadi. Kotila „FORD“ je najpopolnejša, najhitrejša in najekonomičnejša kar jih obstoji. — GENERALNI ZASTOPNIK

ANTON SKERL - TRST

Piazza Goldeni 10—11, Tel 1734

Glavna centralna garaga, ulica del Bochi 16, vepal ulica Boschetti, TELEFON 2247. STOCK PNEUM GOODRICH (amerikanske)

Automobili na posodo po smerai cen.

Varnost in vzdrževanje avtomobilov. — Boljša postrela

Poskusite FI-GOVO KAVO „Salutin“ ki je naj-finejši in najzdravejši kavni priradek. Dobiva se vs vseh boljših prodajalnicah.

Prva in edina pisarna -- v vojaški stvari --

(konosajonirani od o. k. namestništva)

Trst, ulica della Caserma 5, II. n.

Daja nasvete in informacije o vsem, kar se tiče novatenja in vojaške službe. Izdeluje in odpošilja vsako vrsto prodenj vojaškega značaja — oproščenje od vaj, enoletno prostovoljstvo, ženitve, dosezanje zakonitih ugodnosti glede prezenčne službe, vsprejetja v vojaške šole itd. — Pooblaščen je zastopati stranke pred oblastnjami. — Reševanja hitro in točno. — Uradne ure: Ob delavnikih od 9. predpoludne do 7. popoldne. Ob nedeljah in praznikih od 10. do 12. opold.

UMETNI ZOBJE

Piombiranje zobov

Izdiranje zobov brez

= vsake bolečine =

Dr. J. Čermák V. Tuschér

zobozdravnik konces. sobni tehnik

TRST

ulica della Caserma šte. 13, II. n.

Prodajalnica ur in dragocenosti

G. Bucher

(ex drug Dragotina Vekjeta)

Trst (nasproti prejšnje prodaj. D. Vekjet) Corso št. 36.

Bogati izbor zlatanine, srebrnine, dragocenosti in žepnih ur. Kupuje in menja staro zlato in tudi srebro z novimi predmeti. — Sprejema naročbe in popravlja vsakovrstne srebrnine, zlatanine, kakor tudi žepne ure.

DELO SOLIDNO. CENE ZMERNE.

PEKARNA

Ivan Kocjan

Trst - Vrdela-Školj št. 317

ima dvakrat na dan svež kruh na razpolago. — Sprejema tudi naročila za postrežbo na dom. Sprejema v pecivo vsakovrstne testenine. Cene zmerne. Snaga zjamčena.

R. Gasperini, Trst

Telefon šte. 1974. SPEDITER Via Economo št. 10

Prevozno podjetje

Sprejema razcarinjaje kakor drugosobni blaga iz mitne, dostavljanje na dom.

POŠILJATVE, POTEQA KOVČEGOV. NAJDOGOVORNEJŠE CENE.

Zastopstvo trvdke „CEMENT“

Tovarna cementa „PORTLAND“ v Spiljeta.

PRODAJA NA DROBNO. CENE BREZ KONKURENCE.

Velikanska zaloga pohištva in tapecarij

:: Paolo Gastwirth ::

TRST, ul. Stadlon št. 6 - Telefon 22-85 (hiša gledališča Penice)

Najbolj ugoden vir za nakupovanje bodisi glede cen, kakor tudi kakovosti. Kolosalni izbor.

uničili Slovence čim prej. Iztrgali so jim vse pravice in med drugim tudi zastopstvo v deželni zboru. Nemci ne dopuščajo, da bi tudi Slovenci bili deležni na sklepanju zakonov. Oni hočejo le sami dejati zakone, kakor se njim poljubljajo. V zakonodajnem zboru svoje domovine nima Slovenec nič govoriti.

Ker pa imajo Slovenci vendar tudi pravico voliti poslance, so jim Nemci preprečili na peklensko zvit način možnost, da bi (Slovenci) izvolili svojemu številu primerno število poslancev.

Volilne okraje, tiste okraje, kjer volijo ljudje skupaj enega poslanca, so sestavili tako, da morajo Slovenci samo v dveh izvoliti svoje poslance; drugod je pa povsod toliko Nemcev in Slovencev v enem volilnem okraju, da slovenski kandidat vselej podleže.

Po vrhu pa je še volilni red nad vse krivičen in tako zastarel, da bi se moralo Koroško, ki se šteje med najbolj napredne dežele, pač sramovati.

Na Koroškem volijo namreč veleposestniki, ki jih je samo nekaj čez 100, 10 poslancev; ti so seveda sami Nemci; mesta in trgi volijo tudi 10 poslancev; po mestih in trgih stanujejo na Koroškem sami Nemci in nemškutarji; Slovencev je premalo, da bi prišli v poštve; zato tudi tukaj nimamo nobenega poslanca. Trgovska in obrtna zbornica pošilja 3 poslance (seveda tudi same Nemce) v deželni zbor; kmetijski okraj pa 15 in samo tukaj imajo Slovenci 2 poslance. Drugod ne morejo — radi krivične razdelitve volilnih okrajev — nobenega izvoliti; v splošnji kuriji, ki voli 4 poslance, Slovenci tudi ne moremo nobenega izvoliti, ker je v enem okraju k čistim Slovenskim krajem pridejana še nemški celovski in nemški okraj Trg. Povsod drugod pa so Nemci v večini. Tako se nam godi tukaj dvojna krivica. Krivično so razdeljeni volilni okraj in krivičen je volilni red. Mi Slovenci ne priznavamo nobenih predprav in ne razumemo, kako da imajo gotove vrste ljudi pravico voliti stokrat toliko poslancev in po dvakrat, kako da imajo volilno pravico v različnih kurijah, dočim smejo kmetje in delavci, ki nosijo ravno tako bremena dežele, voliti samo v poslednjih dveh kurijah in še tam samo majhno število poslancev! Vse te razmere so zastarele in nikakor niso primerne modernemu demokratičnemu času. Mi ne uvidevamo, zakaj bi morali veleposestniki ali mesta in trgi, katerih število je le majhno v primeri s številom kmetov in delavcev, imeti skoro ravno toliko zastopnikov kakor slednji. (Pride še).

Domače vesti.

Izkaz posredovalnice slovenskega trgovskega društva „Merkur“ v Ljubljani. Sprejme se: 0 knjigovodja, 0 korespondent, 0 kontoarist, 1 poslovodja, 1 potnik, 1 skladiščnik, 6 pomočnikov mešane stroke, 4 pomočniki železninarske stroke, 1 pomočnik manufakturne stroke, 4 pomočniki špecerijske stroke, 2 pomočnika galanterijske stroke, 3 kontoristinj, 1 blagajničarka, 7 prodajalk, 8 učencev, 2 učenki.

Službe iščejo: 3 knjigovodje, 3 korespondenti, 4 kontoaristi, 4 poslovodje, 3 potniki, 7 skladiščnikov, 24 pomočnikov mešane stroke, 4 pomočniki železninarske stroke, 7 pomočnikov manufak. stroke, 12 pomočnikov špecerijske stroke, 4 pomočniki modne in galanterijske stroke, 25 kontoristinj, 19 blagajničark, 16 prodajalk, 7 učencev, 5 učenki.

Posredovalnica posluje za delodajalce in člane društva brezplačno, za druge pa proti mali odškodnini.

Tržaška mala kronika.

Trst, 26. avgusta 1912.

Pobegnil iz vojne mornarice, odšel v Italijo a se sam predstavil da ne bi poginil od lakote. 22-letni Albert Ferluga iz Konkonela, je dne 7. m. m. pobegnil z vojne ladije »Split«, ki se je takrat nahajala v Puli. Potem, ko je preromel razna mesta Italije, je prišel tudi v Benetke, kjer pa — ravno nasprotno, kakor se dogaja italijanskim beguncem v Trstu — ni našel, da bi potolažil lačni želodec. Siromaku končno ni preostalo drugega, nego da se je javil avstrijskemu konzulu v Benetkah, katerega je prosil, naj ga pošlje v domovino. Včeraj jutro je prišel z Lloydovim parnikom v Trst, ter bil izročen policiji, ki

ga je od svoje strani oddala pristojni vojaški oblasti, pri kateri dobi poleg primerne kazni tudi, da se zopet enkrat pošteno najde.

Vlomilci in tatovi. Včeraj zjutraj sta bila na zahtevo Ivana Jakliča aretirana Luigi Sustersich, kurjač južne železnice, in Ivan Puklavac, mizar v kurilnici na južni železnici, radi vloma in tatvine. Vlomila sta minulo soboto v zaklenjeno shrambo Ivana Jakliča v Škorkliji sv. Peter št. 31, odnesla razno orodje, razmetala, pokvarila in razrezala popolnoma novo žimnico. Vrh tega je še sodrug Puklavac Jakličovo soprogo telesno poškodoval, da je morala iskati zdravniške pomoči. Sustersichu je tudi policija zaplenila več »instrumentov«, kakoršne rabijo vlomilci pri dobičkanem poslu. Jaklič ima škode približno 50 kron.

Radovedni smo kaj poreče nato »Zarja« in njen tržaški dopisnik »Nini«? Pa menda ja ne bo poročal v »Zarji«, da je Jaklič ta gospod okradel. »Zarja« in njen dopisnik sta sposobna tudi kaj tacega.

Na javni ulici se je ustrelli. — Včeraj ob 6.30 pop. se je 52-letni inženir Vittorio Moratto, ki je prišel pred par dnevi iz Italije in se nastanil v hotelu Moncenisio, na cesti v Barboviah pognal kroglo v srce. Spravili so ga v bolnišnico, kjer je kmalo na to umrl. Uzrok smrti ni znan. Pustil je nekaj pisem.

Težki padeo. 3letna Nerina Zagler iz Škedenja št. 928 je padla iz nekega več metrov visokega zidu in je pri tem dobila težke poškodbe na glavi in brčkone tudi notranje poškodbe. Spravili so jo v bolnišnico.

Društvene vesti.

Šantjakobaka Ciril Metodova podružnica vabi vse gg. odbornike na zelo važno izredno sejo, ki se vrši danes ob 8 zvečer v prostorih na stari policiji. — Prosim, da se seje gotovo vsi udeležijo, ker je na dnevnem redu »otroški vrtec«. Predsednik.

Zveza jugoslovanskih železničarjev vabi na zelo važno izredno odborovo sejo, ki se vrši danes dne 26. t. m. točno ob 8, zvečer v društvenih prostorih. Vsi prizadeti so naprošeni, da se prav gotovo udeležijo te prevažne seje. Predsedstvo.

Nar. del. organizacija.

— Zidarji! Skupina zidarjev NDO vas vabi na društveni shod, ki se bo vršil v torek ob 7. zvečer v dvorani NDO, ul. sv. Franciška 2. V zadnjem času se čujejo razni protesti proti posredovalnici dela, prihajajoči ne samo iz vrst pristašev NDO, temveč tudi iz vrst socijalnih demokratov samih, akoravno so bili oni tisti, ki so propagirali povsod — potrebo posredovalnice dela. Za to je res potrebno, da se s tem predmetom bavimo ponovno. — Nadalje pa se bo na tem shodu poročalo tudi o pomenu 1. septembra. Zidarji! Pridite torej na ta shod! Agitirajte med tovariši za obilno udeležbo! Odbor.

— Godbeni odsek NDO vabi na redno sejo, ki se bo vršila v sredo ob 8. zvečer v dvorani ul. S. Marka 19. Vse ponudbe, pogodbe in pisma sprejema za godbeni odsek edino R. Šorn, predsednik, ul. Sv. Marka 19. Izplačila za godce se vršijo vsak četrtek, in ne druge dneve.

Godci, zahajajte točno k vajam!

DARUVL

— Po shodu polit. dr. »Edinost« je nabrala gospa Biček za družbo Sv. Cir. in Met. znesek K 17.46.

— Dijaškemu podpornemu društvu v Trstu daruje Nelmenovani 20 K, vzradoščen, da je prejel od »Assicurazioni Generali« zavarovalno polico na življenje sestavljeno v pravilnem slovenskem jeziku.

— CM Drobntinarji so nabrali: I. Skupina, 51. do 54. polmesečni prispevek za jul in avgust 40 K.

II. Skupina, 27. do 30. polmesečni prispevek za jul in avgust 40 K.

Drobntinar g. Ivan Bandel v obliki samih, od njega nabranih vinarjev 3 K.

Protidrobntinar, za jul, avgust in september 30 K.

Skupaj K 113; kar vse je naloženo v hranilnih knjižicah T. P. H. št. 15083 in 15311. — Nabiravec.

— Ob priliki krsta dvojčkov Miroslava in Anice Štokelj so darovali ob kumovanju g. Čepek Anton, Hajšek Ivan, Štefančič J. Štokelj Karl in oče Lovro Štokelj za otroški vrtec pri Sv. Jakobu K 5.

— Na protestnem shodu skupine Lino-leum nabrala je gospica Marija Vouk K 21.06 za otroški vrtec in g. ca Ivanka Volk

33 oceanskih parnikov

33 oceanskih parnikov

AUSTRO-AMERICANA, Trst

Redovit prevoz potnikov in blaga v Severno in Južno Ameriko, Grško, Italijo, Špansko.

V 9 dneh iz Evrope (Gibraltar) v Južno Ameriko. Posebna vožnja brzoparnika z dvema vijaki »KAISER FRANZ JOSEPH I«.

Odhod iz Trsta dne 22. septembra 1912.

V zvezi s 6-dnevno zabavno vožnjo v Dubrovnik, Neapelj, Barcelono, Kanarske otoke (Teneriffa) — dne 6. oktobra v Rio de Janeiro; dne 7. oktobra v Santos-u; dne 10. oktobra v Buenos-Airesu.

Natančnejša pojasnila daje Ravnateljstvo v Trstu, ulica Molin piccolo št. 2.

„Slavija“

vzaj. zavarov. banka v Pragi

Rezervni fond K 53,758,285.24.
Izplačane odškodnine in kapitalje Kron 115,390,603.61.

Dividend se je doslej izpl. K 2,598,081.85.
Po velikosti druga vzajemna zavar. naše države s vseskozi slov.-narodno upravo.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejih kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, kakor nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavar. na doživetje in smrt z manjšajočimi se vplačili.

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Zavaruje tudi proti vltomu.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občnokoristne namene.

Glavni zastopnik v Trstu

V. CEGNAR, ulica Caserma 12,

TELEFON št. 21-47.

TRATTORIA

„All' Antica Pompel“

Trst, Piazza Carlo Goldoni 4

Priloge se glavnamu obilnemu. — Tudi se izredno vino: krasno, istrsko, furiansko in belo, štefaldsko pivo. Dama kuhinja s raznovrstnimi mraimi in gorškimi jedili. — Na obilni obisk se tople priporoča. FRANJO MARINŠEK.

Širite „Edinost“.

Francesco Buda, zlatar

Trst, ulica Scalinata št. 1.

Prodaja ur iz srebra in kovinastih, od 4 kron dalje, uhani, prstani, verižice iz ameriškanskega double zlata izključno po priložnostnih cenah. Prodaja, kupuje in menjuje zlato, srebro in dragocenosti. —

ANTON LENČEK

trgovec z vinom in gostilničar v Trstu.

Priporoča slav. občinstvu svojo zalogo vina (istrsko, vipavsko, dalmatinski opolo in kraški teran) na drobno in na debelo v ulici della Zonta št. 5, kakor tudi svojo

gostilno „Al gallo“

na trgu pred vojskenco Piazza Caserma št. 5, kjer ima na razpolago poleg omenjenih vin, tudi vedno sveže pivo in gorke in mrsne jedila. Cene zmerno

„Caffé Goldoni“

Trst, Piazza Carlo Goldoni št. 2.

Pijačo naravno in prvo vrste. Časopis in ilustracije. POSTREŽBA TOČNA. Za obilni obisk se najtopleje priporoča. FRANJO MARINŠEK.

NUOVO

Hôtel Provinciale

(Novi deželni htel)

Trst, largo Santorio 4 (Farneto).

40 sob, električna luč, ves komfort, stroga snaznost. — Cene zmerno.

ALOJZIJ SKERL.

:: Paroplovna družba D. Tripovich & Co. Trst

Ekspresno Trst-Benetke in nazaj

po morju.

Prevoz v 3 urah s krasnim in zelo hitrim parnikom na turbine

s tremi vijaki

„VENETIA“

s tremi vijaki

opremljenim z vsem modernim komfortom ter s saloni I., II. in III. razreda.

URNIK:

Odhod iz Trsta:	Prihod v Benetke:	Odhod iz Benetk:	Prihod v Trst:
Ponedeljek 8 predp.	11. predp.	Ponedeljek 2 pop.	5 pop.
Torek 8	11.	Torek 2	5
Sreda 8	11.	Sreda 2	5
Četrtek 8	11.	Četrtek 2	5
Petek 8	11.	Petek 2	5
Sobota 8	11.	Sobota 2	5
Nedelja 8	11.	Nedelja 9	opolnoči.

VOZNE CENE:

Iz TRSTA:

Tja: I. razred K 12.40; II. razred K 8.40; III. razred K 5.40.

Iz BENETK:

Tja: I. razred Lir 13.—; II. razred Lir 8.50; III. razred Lir 5.30.

Tja in nazaj (veljavno 15 dni)

I. razred K 18.50; II. razred K 12.50; I. razred Lir 19.—; II. razred Lir 13.—; III. razred K 8.20. III. razred Lir 8.50.

Nedeljski izlet Trst-Benetke in nazaj: I. razred K 12.—; II. razred K 9.—; III. razred K 6.—.

FINA BUFETNA POSTREŽBA.

Vozni listki se prodajajo: V TRSTU: pri Mandel & Co, menjalnica, Borzni trg št. 127 P. Christofidis, potovalna agencija, Hotel de la Ville; Urad za potovalce Avstr. Lloyd. — V BENETKAH: pri Radoniceh fu D. Piazzeta San Marco; Agencija Avstr. Lloyd, Riva Schiavoni. — Listki se razun tega lahko kupijo tudi v družbini kočici v Trstu na pomolu S. Carlo — v Benetkah v Bacino San Marco.

Prva vožnja v petek dne 30. t. m. z odhodom iz Trsta ob 8. predp.

Pridržan preklie in premembe ob vsakem času, brez obvestila in odgovornosti.

K 1334. Na istem shodu daruje Anton Gulič K 1 za otroški vrtec.

— G. Babič Josip je nabral v svoji gostilnici K 2 za otroški vrtec med delavci iz tovarne Linoleum.

— Z ozirom na notico priobčeno v listu „Dan“ pod „rodoljub itd.“ se je darovalo v Jadranu K 4 za otroški vrtec. Denar hrani gostilničar.

— G. A. Podbršek je izročil zbirko „Odgovor Rossegerju članov Trg. Izobr. dr.“ v znesku K 7546 moški CM podružnici v Trstu. Srčna hvala!

Vesti iz Goriške.

Že italijanizira! Namreč: sodnik Vinci v Gorici, o čemer priča nastopni slučaj. Ovadba slovenska iz pisarne dra. Sketa pod opr. št. U. 1070-12. Obtoženec Slovenec. Zapisnik razprave pa italijanaki in razsodba italijanaka!

Mož bi zaslužil disciplinarno preiskavo. Pri tem pa ne smemo zamolčati, da je prisostvoval kakor zastopnik tožitelja (Slovenca) odvetniški kandidat Mastnak. Priporočamo moža kakor bodočega — slovenskega odvetnika!

V Dolenjo Branico pojdemo 1. septembra t. l., ker bo tam vse tako prijetno in veselo samo če bodeta mirovala sv. Florjan in Elja. Ta dan priredi CM podružnica javno tombolo v prekrstitne šolske namene; zato bodi tudi vsakemu v narodno dolžnost, da pride k tej prireditvi. Gotovo bo ta dan še prijetnejši, ker prikoraka rihemberški Sokol s svojim naraščanjem ter nastopi s prostimi vajami. Bralno in pevsko društvo „Branica“ pa priredi ples s sodelovanjem prvaške sokolske godbe. Komur bi je narodno srce v prsih, pride, da:

Mal položil dar,
domu na altar.

Vesti iz Istre.

Iz Doline pri Trstu. O proslavi rojstnega dne (18. t. m.) njegovega veličanstva cesarja F. J. I. zbrani, so darovali za C. M. D. (Simičev sklad) gg. Pangerc Josip, dež. posl., župan i. t. d., Jereb Fran, nadučitelj, Ivan Kenda, A. P. Sancin, Kristijan Taurer, c. kr. pošt. g. Vizintin, od c. kr. finančne straže gg. Vindiš, Trček, Jordan, od c. kr. orož.: Skotak in Schiffer skupno 16 K, katere so se naložile v „Hranilno in posojilno v Dolini“. Upamo, da bode kmalu cel kamen skupaj, kateri se potem odpošlje C. M. D.

Buzet. V nedeljo, dne 1. septembra t. l. se bo vršila v tukajšnjem „Narodnem domu“ veselica s plesom, na kateri bodo sodelovali poleg naše sokolske godbe buzetški tamburaši in pevci. Tudi naši marljivci in priljubljeni diletantje nastopijo s šaljivo enodejanko „Dr. Müller“.

Za veselico vlada živo zanimanje ter se pričakuje velikega poseta. Ker sta čas in vreme ugodna, upamo, da nas posetijo tudi iz Pazina, Pule in Trsta. Saj je znano, da so naše zabave zelo priljubljene radi iskrenosti, ki vlada na njih. A tudi glede izvedbe programov zamoremo že danes prorokovati vseh, saj se naši prireditelji pošteno trudijo, da se dober glas naših prireditev še poveča. I poskočna mladina pride do svojega računa.

Zrakoplovstvo.

Dovoljujem si sporočiti prijateljem in podpirateljem o vseh svojih prizadevanjih za napravo letalnikov.

Sedaj letalniki ne odgovarjajo zahtevam za splošno rabo. Zvezani so z ogromnimi troški in veliko nevarnostjo, s katerimi niso koristni v nobenem razmerju. Po mojem mnenju bi morale oblasti to letanje prepovedati, ne pa da še podpirajo te poskuse. In ker jih posebno pospešuje vojaška uprava, naglašam, da ti letalniki niso pripravljeni — iz navedenih dveh razlogov — niti za strategične namene.

Ali prelepa je misel zrakoplovstva, da bi jo opustili. Ta ideja ostane, dokler se ne vzpostavi. Ali tisti, ki so se prizadevali za drug način letanja, so bili prezirani in zasmehovani. No, sedaj, ko se vedno bolj priznava važnost zrakoplovstva, se smemo morda nadejati, da bodo oblasti bolj pospeševale ta prizadevanja, da pridemo do res koristnega zrakoplovstva.

Da je res možno vstrajati take letalne priprave, pričajo ptiči, ki tudi ne delajo čudežev. Izumiti treba torej stroje, ki bodo dosegali iste učinke, kakor ptiči se svojimi peruti, ki tlačijo zrak navzdol, in da se bodo stroji vzdrževali v zraku, podpirani po

tlačenem zraku. Seveda treba za to mnogo časa, znanja in denarja. Tudi vse znanje in teoretični računi ne veljajo, če niso potrjeni s poskusi. Tako sem jaz z mnogimi poskusi došel do tega, da smem trditi, da se je uresničilo, kar sem govoril in trdil o pravem zrakoplovstvu. Z nadaljevanjem dela, ki sem je moral opustiti radi pomanjkanja sredstev, bi bil očitno dokazal, da letalniki moje iznajdbe odgovarjajo zahtevam. Ali c. k. patentni urad na Dunaju mi je odrekel patent po predloženem načrtu, češ, da so letalniki s peruti, izdelanimi iz tičjih peres — že patentirani. Po mojem načrtu pa niso peroti ali krila iz peres, ampak so zaklopnice. Moja pritožba ni koristila. To me je sicer potrla, ali ni mi vzelo nade v doseg mojega namena.

Začel sem razmišljati, kako bi uredil zaklopnice tako, da bi jih bilo možno napraviti mesto iz peres, iz drugih snovi. In posrečilo se mi je. Na podlagi skušenj sem se uveril, da je zaklopnice postaviti (mesto podolgovata) na okrog. Zaklopnice postavljene okrog kola, se odpirajo in odpirajo zaporedoma in ne na enkrat.

Izdelal sem model takega letalnika. Največ težave pri tem mi je dajala naprava za sukanje kril po potrebi, brez zapletenega strojstva, kakor so bile priprave za sukanje lopat pri nekdanjih gonilnih kolesih parnikov.

Vredil sem prav priprost nov način, po katerem krila pri vrtenju kolesa tlačijo zrak navzdol, na drugi strani pa se vslegajo po zraku ter niso zadržavana in se ne dotikajo. Kdor je prečital moje italijansko poročilo lanskega leta „Navigatione aerea“, si lahko predstavlja novi model. Ker pa mi je nedostajalo sredstev, da bi kolo spopolnil tako, da bi se vrtele dovolj hitro in brez nevarnosti potretila, sem moral poskuse opustiti, model pa hranim, ki priča, da bi se z dobro izdelanim kolesom dosegla velika hitrost. Pri tem pa je pri letalnikih samih stvar ugodnejša, ker potrebujejo kakih 120 obratov kolesa v minuti, ali dva udarca vsake peroti v sekundi, dočim jih je pri modelu potrebnih 10.

Prednosti takih letalnikov bi bile: dvigali bi se brez vsake nevarnosti in spuščali na poljuben prostor, po želji ustavljali v zraku, letali na vse strani s poljubno hitrostjo in ne bi jih zadrževali mali vetrovi ali druge navadne ovire podnebja. Gibal bi se brez ropota in tresenja in mogli bi nositi še toliko tovara.

Ne treba naglašati važnosti takih letalnikov. Kakor železnice zblížujejo ljudstva, bi zrakoplovi spajali ljudstva vsega sveta, kar bi vplivalo tudi na njihove medsebojne politične razmere. Trudil se bom nadalje za dosego svojega vzvišenega cilja in se nadejam, da se nabere svetlica za dosego varne, ugodne in cenene vožnje po zraku. Druge, razum gmojne podpore nimam pričakovati, ker moderni inženirji nimajo časa, da bi se pečali s stvarmi, ki zahtevajo velike potrpežljivosti.

V. Mat. Živic, inž.

Slovinci! Slovani! Poslužite se vol edino slovenske urarne in zlatarne v Trstu, Via del Rivo 26. Vsako popravilo jamči se za 2 leti, istotako tudi vsako naročbo. Prihaja tudi na dom. — Svoji s svojimi Udani ALOJZIJ POVH.

Restavracija Ražem

Sp. Skofije

priporoča nedeljskim izletnikom svoja izvrstna namizna vina in razne butiljke. — Dobra domača postrežba. — Oddaja sob za letoviščarje. Cene povsem zmerne.

Pri zdravju + Alla Salute

GIOVANNI SAMBO

TRST - borzni trg št. 14 - TRST

(zraven kavarnu Française)

Pod vodstvom GUSTAVA GÁLA.

Higijenski predmeti tuat po kron 2, 4, 6, 8, 10-16. Diskretne pošiljave na deželo, poštnine pristo, če se pošlje denar naprej. Nadalje: elastične nogavice in obveze za skrčene žile, pasovi, suspenzorji, vzravnalci. Predmeti za bolnike. Vsakovrstni predmeti iz gumija, pete, rjuhe iz gumija, pokrivala za kopeli, banje in posode, cevi iz gumija, irrigatorji itd. itd. Nepremočljivi, pristni angleški povrhnjiki. Konkurenčne cene. po meri. Konkurenčne cene.

Bogomil Pino

== urar in zlatar ==

Trst, ulica Vincenzo Bellini št. 13

nasproti cerkvi sv. ANTONA NOVAKA

Bogat izbor ur

vsake vrste, kakor tudi

uhanov, prstanov z dijamanti in bres dijamantov, ženske vrtice, slatke in srebrne za moške.

ves po konkurenčnih cenah

MALI OGLASI

MALI OGLASI se računajo po 4 stot. besedo. Masno tiskane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina znaša 40 stot. Plača se takoj in sicer oddelku.

Knjigovoznica ANTON REPENŠEK je edina slovenska knjigovoznica v Trstu, ulica Oecilia št. 9. — Izdeluje vsa knjigovozna priprava in fina dela točno in po konkurenčnih cenah. 1717

Fotografa Antona Jerkiča naslov: Trst, ul. delle Poste 10, Gorica, Gospodarska ulica 7. 4444

Anton Krušič, krojaški mojster v Gorici, tekalnišče Frana Josepa št. 38. Izdeluje obleke po meri v vsakem kroju. Sprejema tudi naročila izven Gorice. Pri naročilih sadostuje prava mera. V saloni ima raznovrstno blago ter razpoložljive usorice na ogled. Cene zmerno.

Josip Štolfa mizar, Trst, ulica Belvedere št. 10. — Izvršuje vsakovrstna mizarstva dela. 793

Sprejme se takoj prodajalca za tobakarno. Prednost ima če je že izveščana in s kavčijo. — Ponudbe pod „Praktična“ na Ins. odd. Edinosti. 1774

Kumare in peverone zelo po cenil ponuja Ant. K. Linek v Znajmu. Na sahtevu ceniki. 1654

Moderne spalne sobe ter vsakovrstno delo izdeluje M. Majcen, mizar, ulica Belvedere 28, ogel Torquato Tasso. 555

Morana, pripoznano sredstvo za uničenje sten. Zaloga: ulica Stadion št. 10. Naročila: Ferriera Trst 37, - Skrinjar. 405

Tujec se želi seznaniti z gospodično ali mlado vdovo v svrhu ženitve. Ponudbe pod „Tujec“ na Inzeratni oddelku Edinosti. 1414

Zdravljenje krvi!
Čaj „Tisofori svet“ (Millefort)
Čisti kri ter je izvrstno sredstvo proti celim stazjem, če peče v ledenci, kakor proti slabemu prebavljanju in hemoroidom. — Jedin omet se zdravljenje stane 1 K ter se dobiva v odlikovani lekarni
PRAXMARER - „AI DUE MORI“
Trst (mestna hiša) — Telef. 377.
Polna politizacija se izvršuje takoj in v trank ali se dopolnjuje 1-10.

ZDRAVNIK
Med. Dr. Karol Perničič
ordinira od 11—12
Trst, ulica Bonomo 3/II. (nasproti Dreherjeve pivovarne).

Umetni : fotografski
Atelje
ulica Rivo št. 48 (priljubljen)

Posebnost : Povečanje
vsakršne fotografije.
Radi odličnosti P. M. naročnikov sprejema naročila in jih izvršuje na doma, svetovno volj mlad morda.

Od leta 1878! Poved znanu, slavito in priljubljeno demače sredstvo. Pri večjih naročbah znatno znižane cene.

LEKARNARJA
A. Thierry balsam

postavno zavarovan. — Pristan samo z nuno kot varstveno znamko. Proti vsaki falsifikaciji so lo strogo postopalo na podlagi pravice. Ta balsam je najboljšo zdravilo pijunam in pranim boleznim, katju, hrijavosti, težkemu dihanju, pljučnemu kataru in osobito proti infuenzi, slabih prebavi, ledodnemu krenu, unetju jeti in obisti, proti olabekati, prehladu, jru, zobobolu in ustnim boleznim, proti trganju, opaki nam kožnim boleznim itd. ali 1/2 ali 1/4 steklenica K 500

Lekarnarja
A. Thierryja
Stoperseno mazilo
edino pristno raneeljivo ledilo
no za rane, otkline, odstranjuje iz telesu vsa škodljiva snovi in večinoma namestuje mačne operacije. Učinkuje tudi proti starim ranam.

Dve dozi staneta samo 3 krone 60 stotink.

Dobiva se: Lekarna pri Angela varuhu, ADOLF THIERRY, Prigrada pri Rogateu. Prodaja se v vseh važnejših lekarnah.

Na debelo se dobiva v medic. prodajalnah drož.

ALEKS. FRANCO MAYER - TRST

žgalnica kave
TELEFON 1743.

Najboljši vir za dobivanje pečene kave.

Odhajanje in prihajanje vlakov

od 1. maja naprej.

Časi za prihod, oziroma odhod so naznanjeni po srednje-evropskem času.

C. kr. državna železnica.

Odhod iz Trsta (Campo Marzio).

5.00 B Herpelje, (Rovinj), Pula.
5.22 M do Poreča in medpostaje.
5.55 O do Gorice (in Ajdovščine).
7.30 B Gorica, (Ajdovščina), Jesenice, Beljak, Celovec, Linac, Praga, Draždane, Berolin.
7.37 O Herpelje, Divača, Ljubljana, Dunaj.
8.30 B Gorica, Jesenice, Trbiž, Ljubljana, Beljak, Dunaj.
9.05 O Opčina, Jesenice, Celovec, Dunaj, Prag.
9.10 O Herpelje, Rovinj, Pula.
9.15 M Koper le do Buj.
11.00 B Gorica, Jesenice, Celovec, Monakovo.
12.45 O Gorica, (Ajdovščina), Jesenice, Ljubljana, Celovec.
2.40 M Koper, Buj, Poreč.
4.15 O Gorica, Trbiž, Beljak, Celovec.
4.42 O Herpelje, (Divača, Dunaj, Rovinj), Pula.
6.00 E Gorica, Beljak, Monakovo, Pariz.
7.35 M Koper, Buj.
7.40 O Opčina, Gorica, Ajdovščina.
8.22 B Herpelje, Divača, Dunaj, Pula.
8.40 B Gorica, Jesenice, Beljak, Celovec, Linac, Praga, Dunaj, Monakovo.
10.30 O Gorica, Jesenice, Beljak, Inomost, Monakovo.

Zabavni vlaki ob nedeljah in praznikih:

2.14 O Herpelje-Divača.
2.30 O v Gorico.
5.00 O v Koper-Izolo-Portorose.

Prihod v Trst.

5.47 O iz Dunaja, Solnograda, Celovca, Monakova, Inomosta, Bolzana, Beljaka, Ljubljane, Jesenic, Gorice.
7.04 O iz Dunaja (čez Divačo—Herpelj).
7.25 O iz Gorice (Ajdovščine).
8.25 M iz Buj (in medpostaj).
9.00 B iz Berolina, Draždan, Praga, Linca, Dunaja, Celovca, Beljaka, Jesenic, Gorice (in Ajdovščine).
9.35 O iz Pula (iz Rovinja).
10.17 O iz Jesenic, Gorice in medpostaj.
11.29 E iz Pariza, Monakova, Beljaka, Gorice.
12.42 M iz Poreča in medpostaj.
2.00 O iz Celovca, Trbiža, Ljubljane, Gorice (Ajdovščine) Berolina, Draždan Praga, Dunaja.
6.07 O iz Pule, Herpelj in medpostaj.
4.22 M iz Buj in medpostaj.
5.25 B iz Dunaja, Celovca, Gorice.
7.00 O iz Dunaja, Celovca, Beljaka, Trbiža, Ljubljane, Jesenic, Gorice.
7.05 O iz Pule, Rovinj, Herpelje, Divača, Dunaj.
7.30 B iz Berolina, Draždan, Praga, Linca, Dunaja, Celovca, Inomosta, Beljaka, Jesenic, Gorice (Ajdovščine).
8.14 B iz Berolina, Monakova, Dunaja, Jesenic, Gorice.
10.00 M iz Poreča, Buj, Kopra.
10.28 O iz Pule (Rovinja) Dunaja (čez Divačo).
11.15 O iz Dunaja, Celovca, Beljaka, Gorice.
Zabavni vlaki ob nedeljah in praznikih:
9.20 O iz Portorose, Kopra.
9.27 O iz Gorice.
9.41 O iz Divače, Herpelj.

Južna železnica.

Odhod iz Trsta (Piazza della Stazione)

4.2 B preko Cervinjana v Benetke, v Rim, Milan, Videm, Pontebo, Čedad in B do Kormina (Cormona) preko Nabrežine.
6.20 O do Gorice preko Nabrežine.
8.00 E v Kormin, Videm, Benetke, Milan, Pariz, London.
8.10 B v Ljubljano, Dunaj, Reko, Zagreb, Budimpešto.
8.20 B preko Nabrežine v Kormin, Videm, Milan, Rim.
9.00 O preko Kormina v Videm in dalje in O preko Trbiža v Cervinjano.
9.55 O v Ljubljano, Dunaj, Zagreb, Budimpešto, 12.10 O v Kormin in Videm.
12.50 O preko Cervinjana v Benetke—Milan.
1.45 O v Ljubljano, Celje, (Zagreb).
4.10 O v Kormin (se svezu v Ajdovščino) Videm Milan itd.
6.10 O v Ljubljano, Dunaj, Reko.
6.35 B v Ljubljano, Dunaj, Ostende, Reko.
6.50 preko Cervinjana v Benetke, Milan, Rim preko Kormina v Videm.
8.05 B v Kormin in Italijo.
8.42 B v Ljubljano, Dunaj, Zagreb, Budimpešto.
9.30 O v Kormin (se svezu v Cervinjano).
11.40 O v Ljubljano, Dunaj, Zagreb, Budimpešto

Prihod v Trst.

6.10 O iz Dunaja, Budimpešto.
6.30 B iz Dunaja, Ljubljane, Ostende in Londona.
7.40 O iz Kormina in Cervinjana preko Bivia.
8.50 B iz Italije preko Kormina in Nabrežine.
9.15 B iz Dunaja, Ljubljane, Zagreba, Budimpešto in Reke.
10.25 O iz Dunaja, Ljubljane in Reke.
10.50 B iz Kormina preko Bivia in B iz Italije preko Cervinjana.
12.13 O iz Italije preko Kormina in Nabrežine.
2.07 O iz Italije preko Cervinjana in Bivia.
2.17 O iz Celja in B iz Ljubljane, Zagreba, Reke.
4.10 O iz Vidma, preko Kormina in Bivia.
5.35 O iz Dunaja, Budimpešto, Reke, Zagreba.
6.55 O iz Italije preko Cervinjana in Nabrežine.
7.30 O iz Italije preko Kormina in Nabrežine.
8.30 B iz Italije preko Kormina in Nabrežine.
8.51 B iz Dunaja in Budimpešto.
9.00 E iz Londona, Pariza, Hilana, Benetke Vidma in Kormina.
11.02 O iz Vidma preko Kormina in Bivia in iz Italije preko Cervinjana.

OPAZKE. Masne številke značijo popoldne, O — osebni vlak, B — brzevlak, M — mešanec.